

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 6 mars 1917 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om årligt understöd åt skulptören Sven Andersson.

I en inom andra kammaren av herr *H. Andersson* i Skivarp jämte tolv andra av kammarens ledamöter väckt, till bankoutskottets behandling hänvisad motion nr 23 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att bevilja skulptören *Sven Andersson* ett årligt understöd av 2,000 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1917».

Till stöd för motionen har anförts följande:

»Skulptören *Sven Andersson* har genom det sätt, varpå han lagt sin konstnärliga verksamhet, och de banor, han allt från början inriktat denna på, kommit att utföra ett arbete, som med skäl kan sägas vara ett kulturellt verk av bestående värde. Genom sin porträttserie av framstående män i offentlig ställning, då väsentligen sådana tillhörande riksdagen, har han åt kommande generationer lämnat ett arv, vilket av dem bör kunna uppskattas som ett på sitt område unikt material för kännedomen om vårt lands offentliga liv under 1800-talets sista och 1900-talets första decennier.

Eftersom *Sven Andersson* ägnat den övervägande delen av sina krafter till utförande av denna porträttserie, har han icke varit i tillfälle att i den utsträckning, han eljes kunnat, arbeta på privata och ekonomiskt inbringande beställningar, utan kan han sägas huvudsakligen hava varit en frivillig och oavlönad arbetare i det allmännas tjänst, vilken dessutom redan tidigare skänkt en rad av sina bästa skapelser till Sveriges riksdag och vilken, enligt vad vi ha oss bekant, inom kort kommer att högst avsevärt utöka denna sin frikostiga och värdefulla gåva.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 8 saml. 11 häft. (Nr 15.)

Riksdagen beslöt visserligen år 1913 att som belöning för Anderssons oegenlyttiga strävan anslå åt honom ett belopp av 6,000 kr. Denna gratifikation får emellertid anses vara en allt för otillräcklig ersättning, och torde det därför endast vara på sin plats, om riksdagen nu ville ytterligare bevisa Andersson sin tacksamhet.

Då därtill kommer, att Sven Andersson den 24 augusti 1916 fyllt 70 år och ej längre är i besittning av sin fulla arbetskraft, hava vi trots det vara lämpligt, att riksdagen i sin mån ville medverka till att bereda Sven Andersson en ekonomiskt sorgfri tillvaro under hans återstående dagar.»

Utskottet har ansett sig böra inhämta fullmäktiges i riksgäldskontoret yttrande över motionen. I anledning härav har utskottet från fullmäktige mottagit en den 15 nästlidna februari dagtecknad skrivelse av följande innehåll:

*Fullmäktige
i riksgäldskontoret.*

»I skrivelse av den 9 innevarande februari har bankoutskottet anhållit, att fullmäktige i riksgäldskontoret ville avgiva och till utskottet inkomma med yttrande över en inom andra kammaren av herr Hans Andersson i Skivarp m. fl. väckt motion nr 23 om årligt understöd åt skulptören Sven Andersson.

Med anledning härav få fullmäktige anföra följande.

I ett den 13 februari 1913 avgivet yttrande i anledning av väckt motion om utbetalande till herr Andersson av 6,000 kronor ur förslagsanslaget till riksdagskostnader erinrade fullmäktige, att riksdagen redan år 1886 av herr Andersson såsom gåva mottagit 47 stycken i gips utförda porträttmedaljonger och byster av riksdagsmän, ävensom att denna samling sedermera tid efter annan genom ytterligare gåvor av herr Andersson tillökats, så att den år 1913 utgjordes av 9 byster och 89 medaljonger, förvarade i riksdagshusets vindsvåning, där herr Andersson jämväl deponerat ett antal porträttmedaljonger, som fortfarande tillhörde honom. Fullmäktige meddelade vidare, att av ovan omförmälda riksdagen tillhöriga gipsbilder, med anledning av beslut av 1911 års riksdag, 21 porträttmedaljonger blivit gjutna i brons, sedan de av skulptören retuscherats och delvis omarbetats; och hade såsom gottgörelse härför till herr Andersson från riksgäldskontoret utbetalats sammanlagt kronor 1,970: 90. Med erinran att riksdagen år 1890 på förslag av enskild motionär anvisat 3,000 kronor såsom stipendium åt herr Andersson för konststudiers idkande, anförde fullmäktige slutligen, att fullmäktige — under förutsättning att bankoutskottet funne skäl tillstyrka anvisande av ett belopp såsom belöning åt herr Andersson — ville ifrågasätta, huruvida det icke med hänsyn till herr Anderssons ålder och ställning skulle vara lämpligt, att bestämmelse meddelades om beloppets användning till beredande av en livränta åt honom.

Bankoutskottet hemställde emellertid, att riksdagen med bifall till motionen måtte bevilja herr Andersson det föreslagna beloppet av 6,000 kronor; och blev detta jämväl riksdagens beslut.

I en till fullmäktige överlämnad skriftlig förbindelse har herr Andersson förklarat sig komma att, därest riksdagen beviljar det nu ifrågavarande årliga

understödet, till riksdagen utan någon särskild ersättning överlämna såväl hela den honom tillhöriga porträttsamling, som nu funnes förvarad i riksdagshuset, som jämväl de porträtt av riksdagsmän, han hädanefter kunde komma att utföra. Berörda herr Andersson tillhöriga samling utgöres av 14 gipsmedaljonger.

I detta sammanhang få fullmäktige meddela, att, sedan fråga under innevarande år uppkommit om gjutning i brons av ytterligare ett antal av ifrågasvarande till riksdagen skänkta porträttmedaljonger, fullmäktige från konstgjutaren Otto Meyer, vilken utfört ovan omförmälda 21 avgjutningar till ett pris av 78 kronor för varje medaljong, infortrat kostnadsförslag å detta arbete. Då enligt förslaget priset skulle uppgå till 160 kronor för medaljong och sålunda till mer än dubbelt mot det vid föregående gjutning betalade, hava fullmäktige emellertid ansett, att med avgörandet av den väckta frågan bör tills vidare anstå.

Vidkommande nu förevarande motion få fullmäktige, då den av herr Andersson till riksdagen överlämnade porträttsamlingen enligt fullmäktiges mening är av avsevärt intresse och värde för riksdagshistorien samt herr Andersson åt densamma utförande ägnat en stor del av sitt liv, för sin del tillstyrka förslaget om beviljande åt herr Andersson av ett årligt understöd å 2,000 kronor att utgå från och med den 1 januari 1917 under hans återstående livstid. Understödet, som torde böra bestridas av förslagsanslaget till riksdagskostnader, synes lämpligen böra från riksgäldskontoret utbetalas förskottsvis för månad.

Förteckning över ovan omförmälda porträttbyster och porträttmedaljonger bifogas.»

Den skrivelsen bilagda förteckningen över i riksdagshuset förvarade porträttbyster och porträttmedaljonger är fogad såsom bilaga vid detta utlåtande.

Även utskottet finner, att ytterligare något understöd bör från riksdagens sida beredas skulptören Andersson för hans ifrågasvarande arbeten; och torde detta lämpligen böra ske genom att på sätt motionärerna föreslagit bevilja honom ett årligt understöd att utgå från och med innevarande år. Utskottet har icke heller något att erinra mot det föreslagna beloppet 2,000 kronor, vilket, i enlighet med vad fullmäktige i riksgäldskontoret hemställt, synes böra från riksgäldskontoret utbetalas förskottsvis för månad samt bestridas av förslagsanslaget till riksdagskostnader.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion, må bevilja skulptören Sven Andersson ett årligt understöd å tvåtusen kronor att utgå från och med den 1 januari 1917 under hans återstående livstid samt för

Utskottet.

skottsvis för månad från riksgäldskontoret utbetalas från förslagsanslaget till riksdagskostnader.

Stockholm den 6 mars 1917.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Hallin, Neiglick, Gustafsson*, friherre *Langenskiöld, Wickman, Roos* och *Östling* samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson, Vahlquist, Berg* i Munkfors, *Olsson* i Blådinge, *Molin* i Södertälje, *Söderberg* i Hobborn, *Carlson* i Herrljunga och *Jonsson* i Gumboda.

Bilaga.

Förteckning

över i riksdagshuset förvarade porträttbyster och porträttmedaljonger, utförda av skulptören Sven Andersson.

I. *Byster och medaljonger, redan skänkta till riksdagen.*A. *Porträttbyster i gips* av följande riksdagsmän:

P. A. Bergström,	Peter Olsson,	S. A. Hedin,
F. F. Carlson,	P. O. Reuterswärd,	Raoul Hamilton,
M. Hallenborg,	O. Alin,	C. Raab,

sammanlagt 9 stycken.

B. *Porträttmedaljonger* av följande riksdagsmän:1) *i brons.*

E. Key,	C. E. Casparsson,	Nils Larsson i Tullus,
F. von Essen,	C. A. Mannerskantz,	H. Tamm,
Ola Andersson i Bjurlöf,	C. Lönegren,	I. Månsson i Trää,
O. Alin,	F. F. Carlson,	E. Thomasson,
A. Bergström,	S. A. Hedin,	Sven Nilsson i Efveröd,
A. Rundbäck,	N. A. Fröman,	Liss O. Larsson,
C. Ivarsson,	P. O. Hörnfeldt,	P. Reuterswärd,

sammanlagt 21 stycken.

2) *i gips.*

Albert Andersson,	C. E. Ekman,	A. Key,
Sven Andreasson,	Oscar Ekman,	R. M. Klinckowström,
J. S. Axell,	W. Farup,	G. Lagerbjelke,
C. Beck-Friis,	A. H. E. Fock,	Carl Anders Larsson,
Jöns Bengtsson,	O. H. Forsell,	B. A. Leijonhufvud,
N. A. G:son Bennich,	N. Fosser,	I. Lyttkens,
D. G. Bildt,	A. Gumælius,	J. Mankell,
F. T. Borg,	G. Hæggström,	R. Montgomery-Cederhielm,
O. E. Carlsund,	M. Hallenborg,	Ola Bosson Olsson,
P. A. H. Cavalli,	S. A. Hedlund,	F. W. von Otter,
F. W. Dahl,	C. Herslow,	N. A. H. Palmstierna,
A. P. Danielson,	C. F. L. Hochschild,	Anders Persson,
L. G. de Geer,	Samuel Johnson,	A. R. F:son Posse,
A. B. de Maré,	Olof Jonsson,	A. W. Roos,
Charles Dickson,	Lasse Jönsson,	Jöns Rundbäck,

K. A. Ryding,	C. J. Thyselius,	P. S. Wieselgren,
H. O. Schönbeck,	C. G. af Ugglas,	Olof Wijk,
E. J. Sparre,	C. F. Waern,	Mårten Dahn,
N. G. Å. Sparre,	Isak Wallberg,	Daniel Persson,
G. H. Stråle,	A. O. Wallenberg,	E. Fränckel,
A. N. Sundberg,	A. Th. Wallenius,	C. Ödman,
C. G. A. Tamm,	E. M. P. von Vegesack,	A. Hammarskjöld,
O. R. Themptander,	G. Wennerberg,	

sammanlagt 68 stycken.

II. *Porträttmedaljonger i gips, fortfarande tillhöriga skulptören.*

A. O. Rune,	Carl Persson,	G. F. Östberg.
O. Nylander,	Axel Ekman,	L. P. Mallmin,
C. C:son Bonde,	V. Odelberg,	E. Hammarlund.
G. von Schéele	Th. Odelberg,	Hj. Branting,
D. Lyckholm,	E. Beckman,	

sammanlagt 14 stycken.